

BIỆN PHÁP BỒI DƯỠNG NGHIỆP VỤ CHO BAN CHỈ HUY LIÊN ĐỘI, CHI ĐỘI Ở TRƯỜNG TIỂU HỌC

VŨ THỊ VIỆT THÁI*

Ngày nhận bài: 07/09/2017; ngày sửa chữa: 14/09/2017; ngày duyệt đăng: 18/09/2017.

Abstract: The article mentions selecting and training training Ho Chi Minh teamwork of teenagers for teenagers detachment steering committee at Primary schools. This work plays an important role in the success of activities of The teamwork of teenagers and movements of the young pioneers at primary schools.

Keywords: Professional training; The Ho Chi Minh teamwork of teenagers; Teenagers; Detachment steering Committee; Young Pioneers movement.

1. Đội Thiếu niên tiên phong (TNTP) Hồ Chí Minh là lực lượng giáo dục nòng cốt trong nhà trường tiểu học. Đội là tổ chức của các em, do các em làm chủ, lấy 5 điều Bác Hồ dạy làm mục tiêu để giáo dục và phấn đấu theo chương trình rèn luyện đội viên. Mỗi hoạt động của Đội TNTP Hồ Chí Minh là một hình thức giáo dục góp phần thực hiện mục tiêu giáo dục đội viên thành “con ngoan, trò giỏi, cháu ngoan Bác Hồ” và là lực lượng hậu bị của Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh.

Trong công tác xây dựng và tổ chức các hoạt động Đội TNTP Hồ Chí Minh, yếu tố làm nên sự thành công chính là lực lượng cán bộ nòng cốt của Đội, bao gồm Ban chỉ huy liên đội - chi đội (sau đây gọi chung là ban chỉ huy đội). Không có cán bộ chỉ huy đội giỏi thì không có chi đội mạnh, cũng không thể có liên đội xuất sắc. Không xây dựng được đội ngũ ban chỉ huy đội giỏi thì dù tổng phụ trách và giáo viên chủ nhiệm (còn gọi là phụ trách chi đội) có tâm huyết, nhiệt tình, năng lực giỏi đến đâu cũng sẽ thất bại trong việc tổ chức các hoạt động Đội. Vì vậy, việc lựa chọn ra ban chỉ huy đội có năng lực, nhiệt tình, đáp ứng các tiêu chuẩn của người chỉ huy đội và thường xuyên bồi dưỡng nghiệp vụ cho ban chỉ huy đội nhằm nâng cao năng lực, phẩm chất, phát huy sở trường vốn có của ban chỉ huy đội sẽ là yếu tố quyết định đến sự thành công trong hoạt động đội, như lúc sinh thời Bác Hồ đã nói “Người có tài mà không có đức là người vô dụng, người có đức mà không có tài thì làm việc gì cũng khó”.

2. Để lựa chọn ra một đội ngũ ban chỉ huy liên đội - chi đội giỏi thì tổng phụ trách và giáo viên chủ nhiệm cần có nhãn quan tinh tế để phát hiện ra những đội viên ưu tú, có đủ các tố chất và tiêu chuẩn cần thiết như: - Có học lực khá - giỏi; - Có sức khỏe và đạo đức tốt; - Có hiểu

biết cơ bản về tổ chức Đội TNTP Hồ Chí Minh và có kĩ năng trong tổ chức các hoạt động Đội (kĩ năng chỉ huy, làm việc nhóm, thuyết trình, hát, múa, kể chuyện, trò chơi...); - Có tinh thần nhiệt tình, trách nhiệm trong hoạt động được thầy cô và bạn bè tin yêu, quý mến.

Sau khi đã lựa chọn được ban chỉ huy đội thông qua Đại hội liên - chi đội, tổng phụ trách cần phối hợp với giáo viên chủ nhiệm trong việc xây dựng kế hoạch bồi dưỡng nghiệp vụ. Tuy nhiên, với đối tượng học sinh tiểu học còn nhỏ, khả năng tiếp nhận một lúc nhiều thông tin, kiến thức còn hạn chế nên cần được bồi dưỡng. Cụ thể như sau:

2.1. Tập huấn bồi dưỡng kĩ năng nghiệp vụ

Đội: - Kiến thức cơ bản về lịch sử Đội, hệ thống tổ chức, Điều lệ Đội, hoạt động nhi đồng trong trường tiểu học; - Thực hành 7 yêu cầu của người đội viên (hát Quốc ca, Đội ca, hô - đáp khẩu hiệu Đội, chào kiếu đội viên, tháo - thắt khăn quàng đỏ, các tư thế cờ nghiêm - cờ nghỉ - giương cờ - vác cờ, đánh các bài trống Đội); - Thực hành đội hình, đội ngũ (cách tập hợp, chỉnh đốn: hàng dọc, hàng ngang, chữ U, vòng tròn, điểm số báo cáo); - Thực hành nghi lễ và các thủ tục của Đội (lễ chào cờ, lễ diễu hành, lễ kết nạp đội viên, đại hội chi đội, lễ công nhận Sao, lễ chọn đặt tên Sao và bầu trưởng Sao); - Sinh hoạt Sao nhi đồng thường kì và theo chủ điểm; - Nội dung chương trình rèn luyện đội viên.

2.2. Tập huấn bồi dưỡng kĩ năng: - Kĩ năng điều khiển các cuộc họp chi đội, liên đội; - Kĩ năng điều khiển các nghi lễ, thủ tục (Đại hội chi đội, kết nạp đội viên, sinh hoạt Sao...); - Kĩ năng hát, múa, kể chuyện, trò chơi; - Kĩ năng thuyết trình, chỉ huy, làm việc nhóm...; - Kĩ năng ghi chép, quản lí sổ sách của Đội.

* Trường Cao đẳng Sư phạm Bắc Ninh

2.3. Thời gian bồi dưỡng: - Mỗi tháng nên lựa chọn 1 chuyên đề nghiệp vụ kết hợp với 1 kỹ năng để bồi dưỡng; - Mỗi buổi bồi dưỡng khoảng 60 phút.

2.4. Người xây dựng kế hoạch, nội dung và quản lý: Tổng phụ trách Đội.

2.5. Người điều khiển các hoạt động bồi dưỡng: các thành viên Ban chỉ huy Đội

2.6. Ví dụ minh họa bồi dưỡng chuyên đề “Sin hoạt Sao theo chủ điểm”

CHỦ ĐIỂM THÁNG 4: “NHỚ ƠN BÁC HỒ”

Sao thực hiện: Sao Chăm ngoan

Thời gian: 16h00 ngày 10/4

Đối tượng: Lớp bồi dưỡng nghiệp vụ Ban chỉ huy liên đội - chi đội

Địa điểm: Trường Tiểu học Thị trấn A

Người điều khiển: Chi đội trưởng chi đội 5A

Phụ trách Sao

- Các em thân mến! Các em có biết ngày 19/5 tới đây là ngày gì không nhỉ?
- Vậy thì hôm nay Sao chăm ngoan - lớp bồi dưỡng nghiệp vụ - Trường Tiểu học Thị trấn A sẽ tổ chức buổi sin hoạt Sao với chủ đề “Bác Hồ kính yêu”. Xin mời các em Sao chăm ngoan cùng đứng dậy chào các thầy cô giáo và các bạn nào.
- Mời các em trở về vị trí ngồi để buổi sin hoạt của chúng ta được bắt đầu.
- Các em thân mến! Sau đây buổi sin hoạt của Sao chăm ngoan bắt đầu. Trước tiên, chị mời trưởng Sao báo cáo những việc làm tốt, chưa tốt của chúng ta trong tháng vừa qua nào.
- Bắt nhịp bài hát truyền thống của nhi đồng “Sao vui của em”.

2. Nội dung chính buổi sin hoạt Sao (18-20 phút)

Phụ trách Sao

- Phụ trách Sao giới thiệu vài nét về Bác Hồ.
- Sau đây chị cùng các em sẽ đến với phần quan trọng nhất của buổi sin hoạt hôm nay, đó là tìm hiểu về Bác Hồ kính yêu”. Các em có đồng ý không?
- Vậy chị sẽ đưa ra các câu hỏi để thử tài của các em nhé?
- Bác Hồ sinh ngày tháng năm nào?
+ Nhận xét đánh giá.
- Bác Hồ mất ngày tháng năm nào?
+ Nhận xét đánh giá.
- Bác Hồ quê ở đâu?
+ Nhận xét đánh giá.
- Bố mẹ Bác Hồ tên là gì?
+ Nhận xét đánh giá.
- Kể các tên, bí danh khác của Bác qua các thời kì làm cách mạng.
+ Nhận xét đánh giá.
- Giới thiệu 1 vài bức tranh về Bác Hồ mà các em sưu tầm được.
+ Nhận xét đánh giá.
- Đọc 5 điều Bác Hồ dạy thiếu nhi.
+ Nhận xét đánh giá.

- Đọc 1 bài thơ viết về Bác hoặc do Bác Hồ sáng tác.
- Hát một bài hát về Bác Hồ?
- Phụ trách Sao nhi đồng kể 1 câu chuyện ngắn về cuộc đời hoạt động cách mạng của Bác Hồ (khoảng 3-5 phút)
- Bắt nhịp đọc “5 điều Bác Hồ dạy”
- Bắt nhịp hát bài “Ai yêu Bác Hồ Chí Minh hơn thiếu niên nhi đồng”.

3. Kết thúc dặn dò (1 - 2 phút)

Phụ trách Sao

- Nhận xét tinh thần ý thức chuẩn bị và tham gia buổi sin hoạt Sao của nhi đồng.
- Giới thiệu chủ đề buổi sin hoạt tiếp theo để nhi đồng về tìm hiểu và chuẩn bị.

Thời gian sin hoạt: 20-25 phút.

I. Mục đích yêu cầu: - Giúp nhi đồng biết tiểu sử về Bác Hồ kính yêu, những bài thơ, bài hát, câu chuyện về Bác, từ đó ra sức học tập để xứng đáng với lời dạy của Bác, trở thành con ngoan, trò giỏi, cháu ngoan Bác Hồ; - Buổi sin hoạt Sao diễn ra vui vẻ, phong phú, hấp dẫn, bổ ích và đoàn kết.

II. Chuẩn bị: Đối với phụ trách Sao và nhi đồng: Tìm hiểu các thông tin về tiểu sử của Bác Hồ, các bài thơ, bài hát, câu chuyện về Bác (kết thúc buổi sin hoạt Sao tháng trước, phụ trách Sao cần thông báo chủ đề sin hoạt Sao tháng này và các yêu cầu để nhi đồng về chuẩn bị).

III. Diễn biến

1. Mở đầu, ổn định, báo cáo (2-3 phút)

Nhi đồng

- Trả lời là ngày sinh nhật Bác.
- Đứng dậy di chuyển lên sân khấu gơ tay chào và đồng thanh hô “Chúng em chào thầy cô giáo, anh chị phụ trách Sao và các bạn”.
- Trật tự ổn định chỗ ngồi.
- Trưởng Sao báo cáo ngắn gọn về tình hình học tập, nề nếp, vệ sinh...
- Đồng thanh hát.

Nhi đồng

- Chú ý lắng nghe.
- Đồng ý.
- Vâng ạ!
- Trả lời: 19/5/1890
- Trả lời: 2/9/1969
- Trả lời: Làng Sen - xã Kim Liên - huyện Nam Đàn - tỉnh Nghệ An
- Trả lời: Bố (Nguyễn Sinh Sắc), Mẹ (Hoàng Thị Loan)
- Trả lời: Nguyễn Sinh Cung, Nguyễn Tất Thành, anh Ba, ông Ké...
- Giới thiệu tranh đã sưu tầm được.

- Trả lời: “Yêu tổ quốc, yêu đồng bào
Học tập tốt, lao động tốt
Đoàn kết tốt, kỉ luật tốt
Giữ gìn vệ sinh thật tốt
Khiêm tốn, thật thà, dũng cảm”.
- 1 đến 2 nhi đồng đọc thơ đã sưu tầm được.
- 1 đến 2 nhi đồng hát bài đã sưu tầm được.
- Chú ý lắng nghe.

- Đồng thanh đọc.
- Đồng thanh hát.

Nhi đồng

- Chú ý lắng nghe.
- Lắng nghe và ghi chép.

(Xem tiếp trang 140)

sản phẩm tiêu biểu; - Thăm nơi thờ phụng tổ nghề, hay nơi thờ phụng người có công đưa nghề về làng; - Thăm bảo tàng, nhà lưu niệm, nhà truyền thống của làng nghề (nếu có); - Tổ chức thăm một vài gia đình có nhiều đời, nhiều thế hệ thành đạt với nghề truyền thống của làng; - Qua hướng dẫn của thợ thủ công, nghệ nhân, HS tìm hiểu về dây chuyền hay một công đoạn, một vài khâu sản xuất của làng nghề; - Thợ thủ công, nghệ nhân sẽ hướng dẫn HS trực tiếp tham gia vào một vài công đoạn, một vài khâu của quá trình sản xuất sản phẩm của làng nghề.

* **Tiến hành HĐTN làng nghề:** - Hướng dẫn HS quan sát cảnh quan thiên nhiên ngay từ khi bước vào địa phận làng nghề như: Địa thế, vị trí, cổng làng, đường xá,...; - Tiến hành thăm nơi thờ phụng tổ nghề, nơi thờ người có công đưa nghề về làng: tổ chức thấp hương với thái độ thành kính; - Tổ chức tìm hiểu về quá trình hình thành và phát triển của làng nghề qua tài liệu, lời giới thiệu của GV, hoặc hướng dẫn viên, thợ thủ công, nghệ nhân; - Thợ thủ công, nghệ nhân sẽ hướng dẫn HS tìm hiểu về dây chuyền, một công đoạn, một vài khâu sản xuất của làng nghề. Đây là hoạt động quan trọng của quá trình trải nghiệm; - Thợ thủ công, nghệ nhân sẽ hướng dẫn HS trực tiếp tham gia vào một vài công đoạn, một vài khâu của quá trình sản xuất sản phẩm của làng nghề. Đây là hoạt động quan trọng nhất, GV nên dành nhiều thời gian cho HS tham gia vào công đoạn sản xuất sản phẩm để hiểu về nghề và biết định hướng nghề nghiệp trong tương lai.

* **Viết thu hoạch sau HĐTN.** Đây là yêu cầu bắt buộc đối với tất cả HS sau HĐTN. GV yêu cầu HS trình bày những nội dung: hiểu biết chung về làng nghề đã được trải nghiệm, cảnh quan chung, quá trình hình thành, sản phẩm tiêu biểu, công đoạn sản xuất sản phẩm của làng nghề. Trong bài thu hoạch, GV yêu cầu HS nêu cảm nhận của mình về HĐTN làng nghề đã tiến hành.

3. Kết luận

HĐTN ở trường THCS được thực hiện nhằm mục tiêu đào tạo ra những con người có ý chí, đạo đức, có khả năng sáng tạo, biết vận kiến thức đã học vào thực tiễn, biết chia sẻ và quan tâm tới những người xung quanh. HĐTN làng nghề có hiệu quả tốt khi được xây dựng trong các chủ đề ở các lớp 8, 9; là hoạt động tập thể, có tính thực tiễn và yêu cầu tính tự chủ cao của HS. Vì vậy, nên tổ chức cho HS cùng tham gia thảo luận, nêu ý kiến hoặc tự xây dựng kế hoạch và phân chia công việc, nhiệm vụ, sau đó thực hiện. Với 62 làng nghề truyền thống đã được công nhận, các trường THCS trên địa bàn tỉnh Bắc Ninh có điều kiện thuận lợi để tổ

chức HĐTN theo chủ đề này. Cách thức tổ chức trải nghiệm làng nghề ở trên có tính gợi ý cho các nhà trường và GV tham khảo nhằm tổ chức có hiệu quả các hoạt động giáo dục, đáp ứng yêu cầu và mục tiêu của HĐTN hướng nghiệp ở cấp THCS hiện nay. □

Tài liệu tham khảo

- [1] Bộ GD-ĐT (2017). *Chương trình giáo dục phổ thông tổng thể*.
- [2] Bộ GD-ĐT (2015). *Một số vấn đề về đổi mới chương trình và sách giáo khoa giáo dục phổ thông*. (Tài liệu tập huấn hiệu trưởng trường phổ thông, giám đốc trung tâm giáo dục thường xuyên, giám đốc trung tâm kĩ thuật tổng hợp - hướng nghiệp).
- [3] Nguyễn Thị Liên (chủ biên) - Nguyễn Thị Hằng - Tưởng Duy Hải - Đào Thị Ngọc Minh (2016). *Tổ chức hoạt động trải nghiệm sáng tạo trong nhà trường phổ thông*. NXB Giáo dục Việt Nam.
- [4] Bộ GD-ĐT (2015). *Tài liệu tập huấn: Kỹ năng xây dựng và tổ chức các hoạt động trải nghiệm sáng tạo trong trường trung học*.
- [5] Lê Xuân Tâm - Nguyễn Tất Thắng (2002). *Phát triển làng nghề tỉnh Bắc Ninh trong bối cảnh xây dựng nông thôn mới*. NXB Văn hóa thể thao.

Biện pháp bồi dưỡng nghiệp vụ...

(Tiếp theo trang 137)

Tóm lại, việc lựa chọn, bồi dưỡng nghiệp vụ để đội ngũ ban chỉ huy liên đội - chi đội phát huy hết năng lực sở trường của mình trong các hoạt động Đội TNTP Hồ Chí Minh sẽ góp phần hỗ trợ cho giáo viên chủ nhiệm trong việc lựa chọn được nhân tố tham gia các ban trong hội đồng tự quản lớp nhằm hoàn thành được mục tiêu giáo dục chung của mỗi nhà trường tiểu học. □

Tài liệu tham khảo

- [1] Bùi Sĩ Tụng (chủ biên) - Đào Ngọc Dung - Trần Quang Đức (2005). *Nghi thức Đội Thiếu niên Tiền phong Hồ Chí Minh*. NXB Đại học Sư phạm.
- [2] Trần Như Tĩnh (chủ biên) - Phạm Văn Thanh - Phạm Bá Khoa (2004). *Lý luận và phương pháp Công tác Đội Thiếu niên Tiền phong Hồ Chí Minh*. NXB Đại học Sư phạm.
- [3] Trung ương Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh. *Điều lệ Đội Thiếu niên Tiền phong Hồ Chí Minh* (ban hành kèm theo Quyết định số 319-QĐ/TWĐTN ngày 10/9/2013 của Ban Chấp hành Trung ương Đoàn khóa X).
- [4] Hội đồng Đội Trung ương (2016). *Sổ tay phụ trách Đội*. NXB Kim Đồng.
- [5] Hội đồng Đội trung ương (2009). *Sổ Chi đội*. NXB Kim Đồng.